

Semanari politich,
illustrat ab cronos,
Redactor inich

LA CAMPANA DE SARRIA.

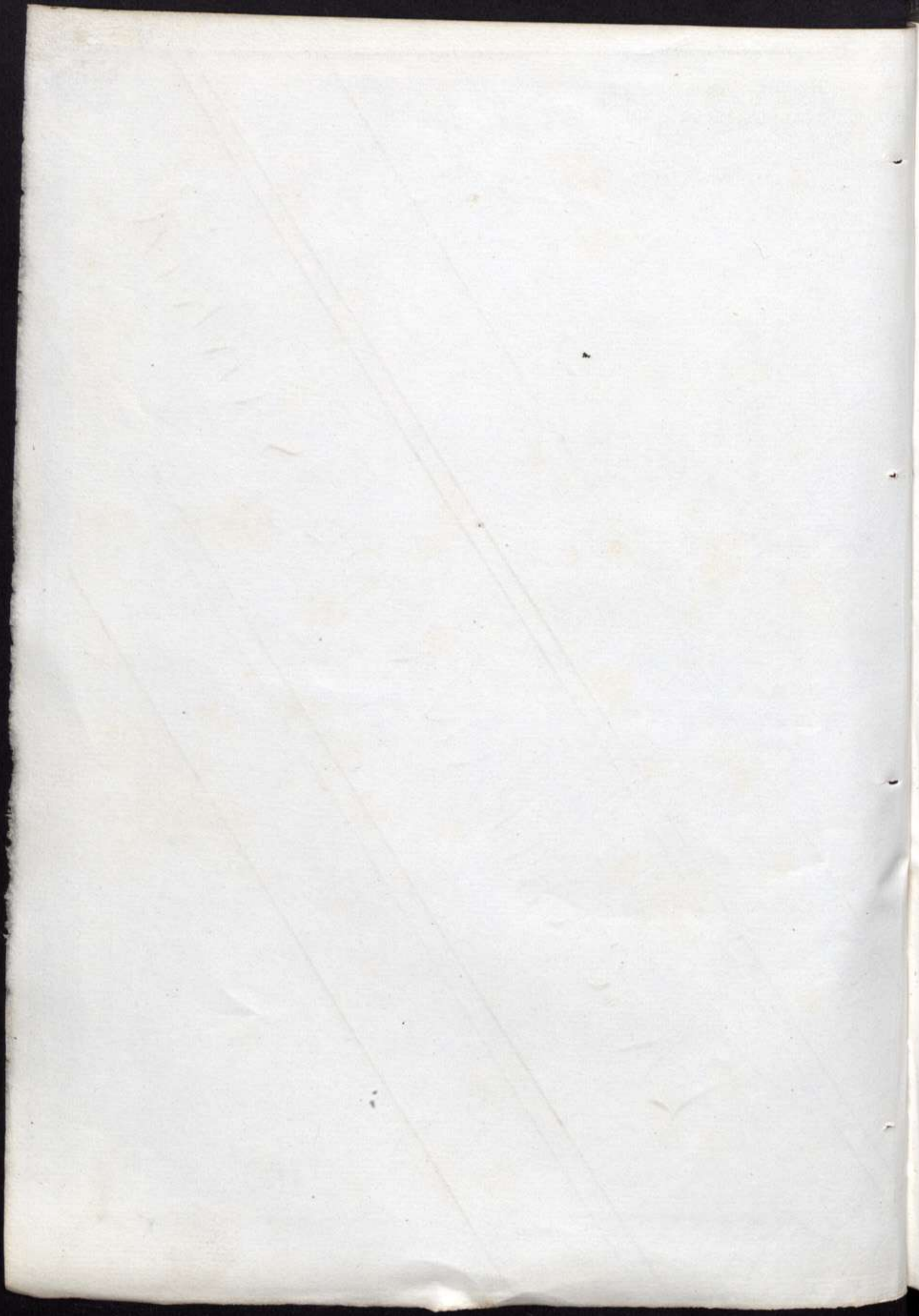
893.

J. Coll Britapaja

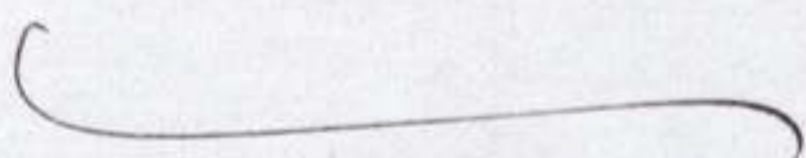
acte inich.

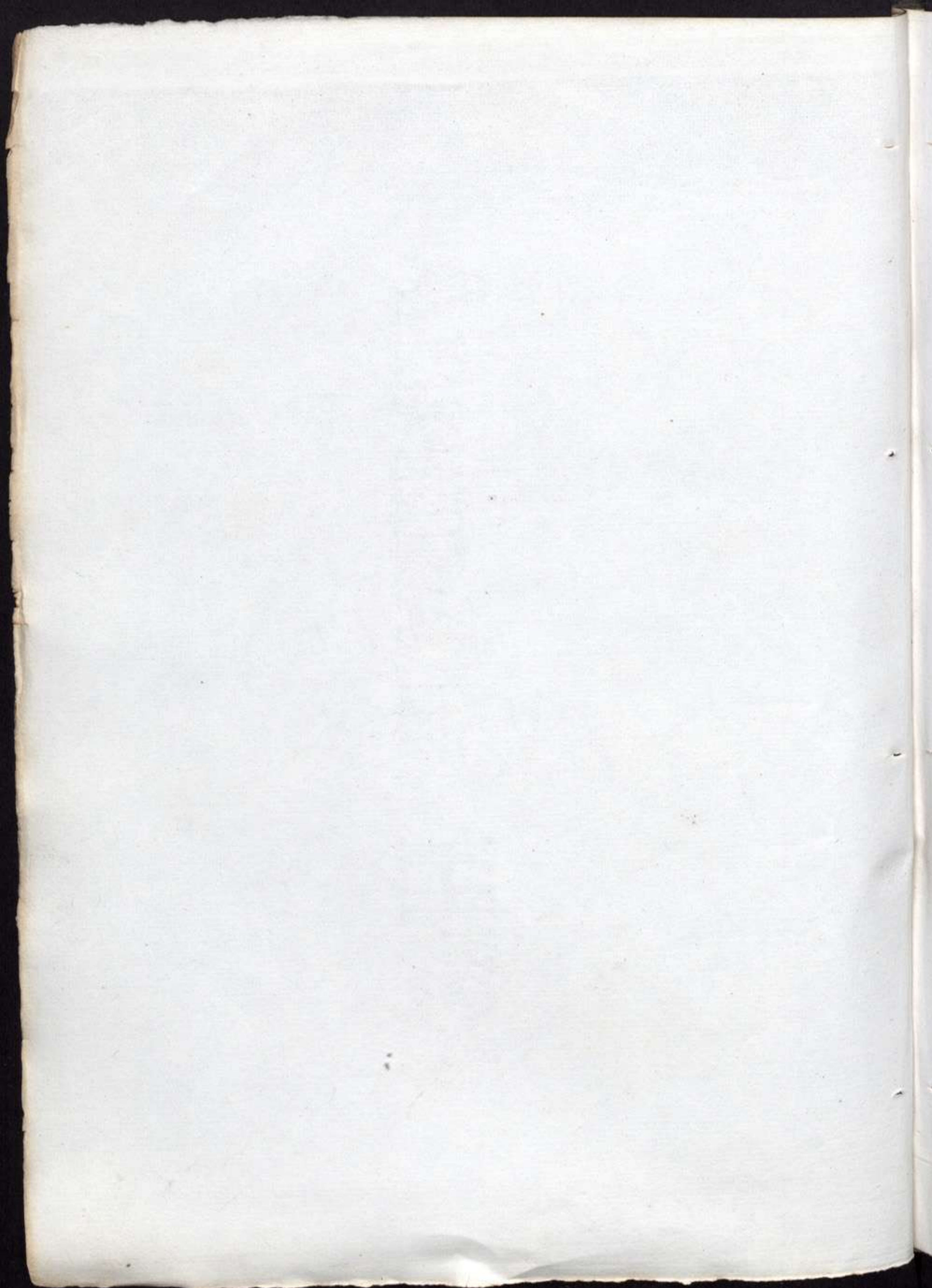
La campana de Sarrià'

Estrenada en lo teatro
del tivoli.

1886.

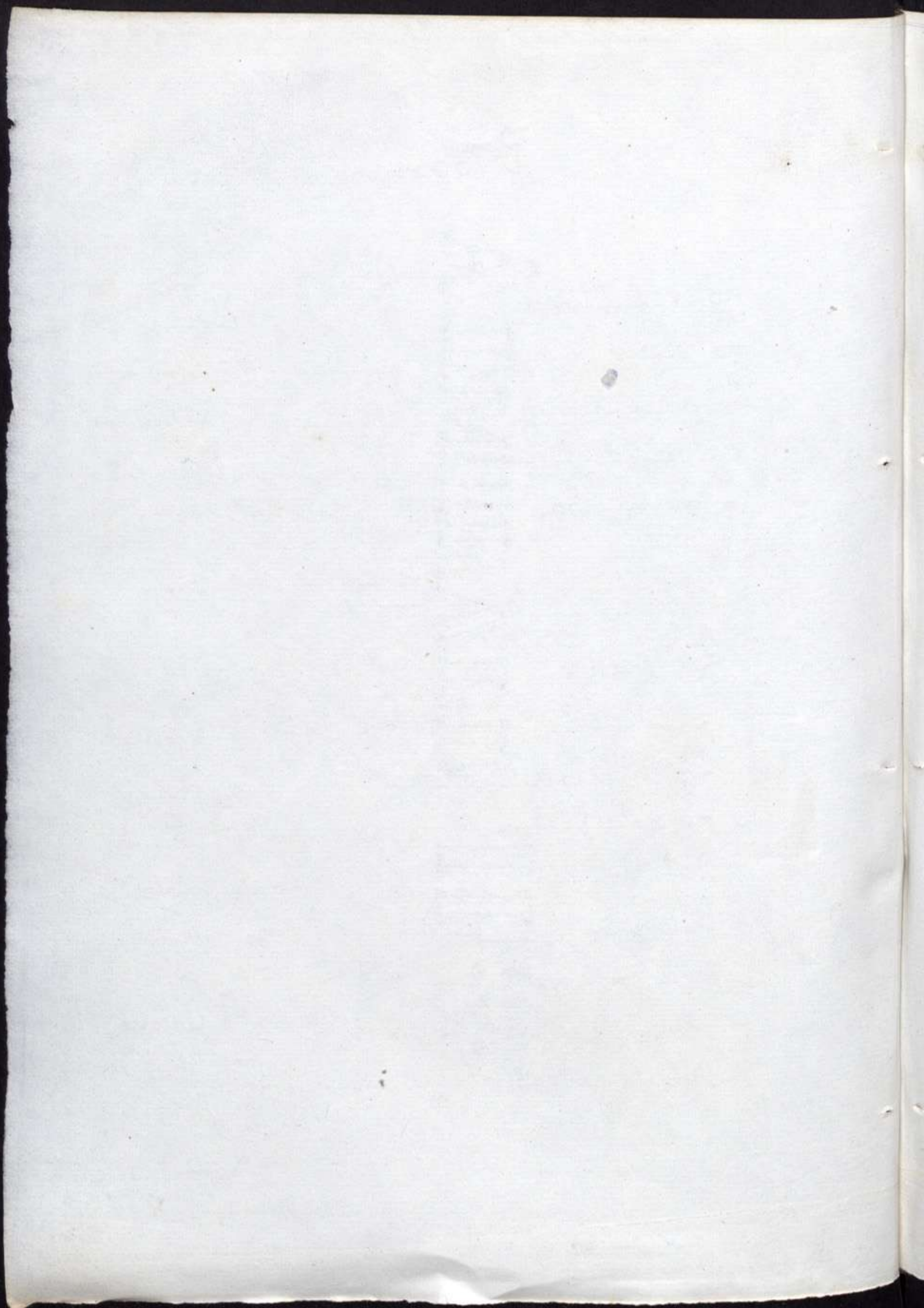
Personas.

Lo redactor	=	S. ^r Soler.
Lo regent		" Gavilanes
Lo nunt		" Martín
Un senyòde Banyolar		" Roca.
L'ordenansa		" Gomez

figuras.

La crida	S. ^r Gil
L'article de fondo	" Puig
L'Oradors del poblet	" Palà.
La carta de fora	S. ^{ra} Colomer.
Batallesas -	Puig - y Coloni
Telegrama de Madrid	" Puig
" Londres	Gil
" Pauis	Coloni
Revista de teatros	S. ^r Mateu
" toros	" " "
breuets clascas	S. ^{ra} Colomer y Martín
pen de l'arrina	" " "
contavellas figurantes etc.	

Acte unich

Seda de redaccio de una imprenta
 porta a la dreta y a la esquerra etc.
 en la primera un Uetreiro que diu im-
 prenta. al foro periodich, mapas, etc etc.
 pintat al foro que a son Temps deuvà descorrer-
 se deixant veurà un escenari alont s'hi
 exhibirant los cuadros.
 taula escriptori, cadiras etc etc.

Escena 1^a

Lo redactor assentat en lo escrivtori
Ment, dormint luego lo Regent.

Des. Ment!

Me. Que mana senyò.

Des. Que badas! que dormis, que fas?
Crida al Regent de l'Imprenta
que vingui, crida que's tant.

Men Desseguida.

(seuà)

Des.

Encara diuen

 de la premsa! si no hi ha
cap ofici al non mei cocora

mei angustia mei pesat
trouyent sempre un pan de lengua
perque quant lo ciutadan
se llevin trobin lo diari
ben amant, ben partat.
Una especie de fornier
tota la nit treballant
perque al vendre'l pocolata
ja s' trobi tot hom l' pa.
y un ti de saber de tot,
y estar sempre diuorat
a jutja a primera vista
dels successor mei estrany
y donà en tot callavada
ante d' haver hi pensat,
qu' es sempre la gran manera

de d'ur p'ripleia ei gran
 Mal ofici, mal ofici,
 futo, mentit:

Reg.

Ya v'ndi, ja.

(sortint)

Res.

que encara no ten la prova
 de la crida!

Reg.

Si, ja estan!

Res.

No olvidi que s'unt lo numero
 dema' divendres, dema',
 y es hora ja qu' anunciem
 per cafes y restaurants
 y casinos y teatros
 y altres sitis habitats
 qu' esta apunt de publicarse
 la campana de Savria.

Reg. Miri l'roy porta la fulla
de proba.

Res. Ninga, veyam.

O

Escena 2^a.

Redactor, Regent Mermut La Crida.

=

Crid. Caballers, atol y escoltin
l'ultima crida, allà và.
per diferencia surjida
entre ls redactors de la
voz pública, articles periodich

que vosteï han llegit tant,
cuestions un poden delicades
d'honor y de dignitat
que ja han trascendit al públic
pero que despen apent.

desde avuy dit diari deixa
de publicarse, ablo qual
paguem tribut a la dura
ley de la necessitat.

Mei com la honor no deuen
estarse ni sobre miá

D. F. C. fundador

y redactor principal

del diari cessant fa públic

que en lo corrent mes de mars
dava llum lo prime numero
del setmanari il·lustrat
ab cromos naturalitas,
redactat en catala

del que s parla a Catalunya
la Campaña de Jarría.

Hem decidit redactarlo

ab la llengua d'Astúria, llavors
simplement perquè es l'idioma
mes propi que habem trobat
entre tota la terra

per parla clà y catala.

La Redacció es coneguda

lo que sempre ha estat serà
pero de tota manera
vostè ja la jurgarau
ab la gran benevolencia
que sempre li han dispensat,
y qui bé la necessita
per poder tirar endavant
tractant ab preferencia
dels assumtos comunals
y ja cal que s'expabilin
tots los de la cara gran
De politica in favorem
pero en sentit general
Res de partits: com no som
pretendent, no in volem cap

Lo nostre lema es antic
Pau, Progrés y Libertat
que viva la patria pica
diintre de la patria gran,
sempre espanyols, sempre,
pero primiè catalan

(seu va')

Red. Bravo! no hi ha cap errada:

ja poden compaginar
y al tiratge desseguida.

Q. Quants ne tirarem?

Red.

Ja veuràs,

mis quaranta mil al mes
o cinquanta, tant se val.

Val mei que in sòbrin, y el número
 per pò que vagi endevant
 Reg. Oh! no eita pas enderreva
 ; que vol veure original?

Escena 3^a

Redactor, Regent, Menut

que nut ab l'article de fondo.

Men. Din que 's miri aquest article

Res. Qui?

Reg. Lo fondo, titulat

Art. Política de la terra

Res. Ah! si, ja se, l'heu Palau

Vegem que no'n passi alguna

que fassi olò de fiscal.

(l'article i adelante.)

Art. La politica a Espanya, ol' ciuta
dans.

es un jòch de preitosa, un jòch
de mans.

en que fan tot partit de ju-
gadors

y to pobres que paguem de
espectadors:

las mesas dels colegis son
las mesas

en que estan preparadas
las sorpresas,

la llista d' electors fan

de tapets,

y las urnas en fin de cubilets.

tenen sempre lo prestidigitador
la màniga molt ampla si
senyors

i hi amagau cintes, mo-
cadors o feixos

y fins globos ab aigua, pleus
de peixos.

Un ne ve qui aquell si que res l'
arredra,

i hi amaga trenta mil carredes
de pedra.

y un altre qui es dels mes es-

pabilats
escamoteja trenta diputats
Lo talent dels pobres digitadors
sempre està en fer discursos
seductors.

per lograr que ls que escoltan
se marejin
y ferlos lo tarugo seus que
no vegin.

Per exemple: a un tinent qu'er-
tà a la lluna
li presentan un jòch. pen-
sien una.

Ell pensa copa, se lai even

felissar

y ab la espasa de rey li fan

navissas

luego a tu te'l presentan,

que t' bolsinta,

vorte, prengui una carta.

Ya l' ha vinta?

Tu vols pendre l' as d' oros y

seus que ho notis

pat! te clavan un basto pels

bigotis.

pero en fin caballero, no hi

ha remey

lo meo lleit als meo tontor

fà la lley
May faltaran pastors habent-
ni ovelles,
y mentre hi hagi burros hi
nourà eqüellas.

La politica a Espanya oh! cin-
tadans

may podrà ser no mes que
un joch de mans.

perque 'l poble espanyol sem-
pre novell

li treurant las pessetas del
datell.

tindrèim sempre per temps de

canonges
 polítics, militars, frares y
 monjas.
 y està clà, fent nos por la estrella
 ab cua
 no dubtarem de que la Verge
 sua.

Red. Bon article.

Reg. Que podem
 compaginar?

Red. Si comença
 per l'ordre mateix qui hem dit.
 De primè la crida aquella,
 l'article de fondo, y luego..

Reg. Ja ni' ho dirà.

(anantseu)

Res.

Bueno etcetera.

Escena 4^a.

Redactor Menut ab la Revista
de Teatros.

Men. Aquí porto original.

Res. Y d'aquí?

Men. Del senyó Anguera.

Diu que 'l dispensi, que no
ho ha pogut fer més depressa.

Res. Molt enviat comensem,
; qui es vejam?

Res. Un mot de lletra

sobre teatros

Rev. Ah! si?

La Orevinta, no mi ho creya,
 la pigniem. lo qui es per dintre
 per fora te bona Uetra.

Rev. (adelantantse.)

Caballers, esteiu perduts,
 may més farem res de bo.
 No hi ha teatro possible,
 ni espectacle: lo espanyols
 de tot ni han de fer materia
 de partits q de opinions.
 L'art es questio de personas,
 los principis ja son morts.

Nes: allò de la política,
primè er lo partit que tot.
Los fanatichs de 'u Massini
no passan cap mes tenor.
Pel, fanatichs d'eu Gayarre
jà no hi hà mer deu al mon.
Los partidaris de 'u Vico
dihuen qu' er l' unich actor.
altres proclamau à calvo
rey del teatro espanyol.
fin à la plassa de toros
si hi han ficat la opiniou,
y 'l, uns Lagartijo y fora,
y 'l, altres Francuelo y prou,

També hi hà un tal Marantini
que comença a tenir vots,

jà hi poden dar d'expectacles
jà hi poden fer de funcions,

no vè un ànima al teatro

si no hi hà Diva o Divot

Hanta la Diva Sarruela

ha tingut exit pe'l nom;

y aixo qui es Diva a la doba

cani cani com el bou,

y allí també hi ha partit,

y tot es cretíó de nom.

(cantant)

- Amigo soy de Baltasar -

diu l'un: y l'altre respon
— donigo soy de Rafael. —

Si en Baltasar es Salvador
vetaqui ballant l. chotis
dos celebres matadors.

Principal: arriba en Calvo,
bravo: ja terminu un nou.
y un nou qui arriba d'América
carregat de patacons. . .

vinga abonarse la crema,
la crema y fin l' mató.
Las señoras se garrafan,
escoltant aquells dramons;
fan ganyotas, pero li tornan

tant si'ls agrada comi no.

y en Calvo sen porta 'ls quartos

y 'ls deixa ab lo susto al cos.

Arriba la Patti. Viva!

ja tenim Diva; y no allò

de zarzuela, pessa bona,

nom de cartell, musas d'or,

y d'aquellas de perruca

que tenent augment y gros.

lo que va de tres pessetas

a deu duros de sillò.

Los marits bramau, los pares

per lo caixals trehuen focs:

tot hom s'empunya 'l rellotje,

pero i abona tot hom.

Està clà, trescents mil duros
de brillant; qui no s'commou?
fin l'autoritat i alarma
al anunci del tresor.

Municipals de caball

per la escena y corredors,
canons Krup per tots los palcos,
bombas, bombers per tot,
fin l'obliu ab un revolver
de vintiquatre canons

sempre seguint a la Diva,
per si acan los segadors

qui han de robar la autodia.

i' atrevissen a dà l' cop.
 Per fi ressonau lo tiubre,
 tot hom oia de emocio'
 sunt la Diva y me li plantau
 una piula en cinch be mols.

- pero cobra cinch mil duros
per la primera funcio'.
- oby senyo'! si a mi in pudessem
dos cops, al any a mitj sou!
; perque vindaban? de rabia!

Una especie de funcio'
 de desagravi que feyan
 a la butxaca lo senyors.
 La pobre Diva, ploraba

llàgrima com a sigron,
pero probeta! las llàgrimas
s' aixugaba ab musar d'or.
mentres molts dels seus verdugos
despuer d'aquella expansió
se in van trabi d'aria al lit
sense supà, tabalots!
Ja se in desenyançament,
jà viürant tots si Deu vol
a bordo è meija galeta,
Ja confessaba tot hom
que no hi ha res com al tivoli,
l' teatro fundador

del val d'entrada: ; que diu
 que ja s'ha pujat a dos?
 - també s'ha pujat la carn
 de badella y de molts.

(cambi)

; Vostes ja dirant que in paga
 l'empresari per di' aryo?
 puer s'equivoca, no in done
 ni butaca, las funcions
 las veig desde l'escenari.
 Me voste segueixiu tots
 los teatros y confessiu
 que no pot salvar s'hi un hom.
 Operar que hi surten barcos,

fantasma, uy! quins po!

Operas italianas que,

no pasan ni a san Boy!

ratllas dretas, qui un las mira

y acaban per na de tort.

Quatre jocs de diabarats - -

Com ja ho vessa'l mateix nom,

lleons que no son tan fieros,

pero que al fi son lleons,

prinyals que sempre esgarrifan

encare que signin d'or,

tronquetas de sal, cadenas

de ferro, mals parer! no,

creguim me a mi no's hi deixin

caure, agafem 'l tirolí y prou!

En quant als altres teatres

de Zamuela, per mal nom

castellana, ay mare meua!

tempestats, crims, horrors,

vidas de sants y miracles

y rondallas de picot,

o bé pessas per entregas

per retalls y per racció!

peteneras per tot dia

bulera per tot estrop,

cant flamenc a carretada!

saben? lo de sempre, allò.

(avant sen)

Escena 5na

Redactor, un senyo de Banyolas.

Red. Avuy l'ha dada pel tivoli,
y al tivoli tot es boi,
potsé a la revüta pröxima
já i haurá cambiat l'humor.

Sen

(entrant)

Bona tarder.

(Molti salus)

si es servit

No es aquí que surt lo diari?

Res. Diari'l no.

Sen. Si ara m' ho ha dit

aquí baix l'apotecari

Res. Que li ha dit?

Sen. Puji aquí dalt

que m' fan lo diari; voste

conta aquest sacramental
y ells ho posan al papsè.

Res. Puer que li passa?

Sen.

Oy senyò!

ja m' no deya'l senyò Molar,

Res. Vaja, digui,

Sey.

Un servido. ~ ~

soci del poble de Banyolas.

Beis, m' estaba passejant
dalt del moll sense fe r'e,
cuant se m' acostà un marpant
ben vestit de marinè.

y ab molts bons modos me diu
; vol escoltar dos paraulas?

jo me 'l miro fent l' ull viu,
perque ja se 'l que son manlas.

y li dich - vagi dihent!
Digni, si es servit. Vostè
per casualitat tindria
billets de banca? prou! di, eh!

- Molts ne tincu. Ja ho presumia
però son de bancu? Es clà:

- que no sigan de cadira.

De cadira? que n'hi hà?

Uy! ja ho crech! Si que m'admira,
jò que 'ls hi enseyo, gran Deu!
crida de prompte al mirarlos.

son dels que à montivedeu,
v'aleu doble, ; vol canbiarlos?

Mirin, demà surt vapor
y soch cambita d'ofici,

si vol li dare usas d'or

y la cuenta al benefici.

No m'hi he pensat ni un moment.

toquem, y toquem. Me dona
dos cartutxos molt ben fets
niro dalt, unsa rodona.
Me u vaig alegre y trempat
cap à la fonda, m' aipugo,
— perquè estaba tot suat —
niro las unsar.

A avugo!

Res.

Sen Conveuer men no po dia.
me l' habia feta l' manobra!
eran de plom! no hi habia
ni l' unsa bona de sobra.
Ma un altre cop un burgès.

à la rambla de las flos
 per trenta duros no m'és
 me vā vendre un brillant gros.
 Desseguít me n' vaig anā
 à vendre'l à cau cabot,
 l'argenté.

Res. Quant n'hi va dar!

Seny. Calli, si era un cul de got.

Correu uns temps socialistas

Seny. Ya m'ho deya'l seny Molat.

Res. No hi ha d'habè tarquistas

Seny. Demā me n' torno à Benyolat.

Sen va'

==

Escena 6^a.

Redactor, Regent, Menni
y Balans del poblet.

Red. Sínto, que no hi hà res més?

Reg. Sí, hi hà 'l balans del Poblet.

Red. Be, cob di de Barcelona.

Reg. Anpò mateix, si seuyó.

fet per la rata piuyada,

Miris aquí 'l porta 'l noy.

(mit lo Balans)

Red. Veyam si 's porta de frescas

Reg. No seuyó, de frescas, no.

Si acàr calentas y grosses.

Reg. Cantanyas? malo, ja hi som,

Reg. No, per ara son beuenols,
ara es moda.

Res. Y es millor.

Bech. (adelauntantse)

que volien el recuemento
d'aquesta vila?

no hi ha cosa mes facil

y mes sencilla.

que al fin y al cabo

may passen del principi,

patots y ganyos.

Rutina y mes rutina,

sempre escudella,

pollastres ab saufaina
truita ab monjetas,
bou a la doba,
platillo d'escalunyas
crema per postres.
Quant lo fauch no in cubrita
la pots se in menja
quin be de Deu de raublas,
y carreteras!
Unigan brigadas,
per tot comensau obras,
may las acabau.
De las primeras pedras
qui heu vint peradas,

qu'esperau las segonas,
 l' ab tota calma

crech que n' hi nauvia
 per empèdrà l' ensanche

y n' sobrevian.

per fe unes quantes canals
 de clavaquera

a la rambla del estudi
 y canaletas

i pobres tranvias,

hian estat trenta mesos

y quatre dias!

y l' empèdrat, qu' obra!

bona com sempre,

las pedras colocadas

sobre l' arena,

passau dos carros
y al tercer que i ho mirin,
patoti y gampor!

que's pot fi d'altre modo?

prou que ni ho penso
carver de la petrina
per tot te deixo!

Mei no, la nostra,

ab Espanya rom à Espanya
bou à la doba!

qu' à Belgica tu lià pedra,

que se la guardin

qu' empedran ab mei manya

mei que no's causin,

Muevan los Belgas!

Viva Espanya con honra
 truita ab monjetas
 Parliem de la reforma
 de clauaguerras?

Reforma ha dit? no i causim,
 no porta pressa,

ni i hi eucapsarri

D'aquí un parell de sigles
 potsé se i parli.

Pues y allò de las vietas?
 que no i acaba?

que no fan lo devio?

ava, si, ava.—

pues au, que fem?

Quant caiga un altre pafach
jà n' parlarem
parlem de la reforma
del article casco?

ay, ay, no que va ferla
ellartiner canyos,
si evan de llama!

y ave son negras, negras
ab ploma blanca,
No, no, si li parlaba
de la reforma
d'aquí, del article casco
de Barcelona,

Ara ho entench menes
si aquí no hi hà mes cascos

que ls dels bomberos,
 Mei ave hi caicle, di pensí,
 que u soche de miuro
 vol dir la reforma
 del vell recinte?
 pobre baixeras!
 be te u corta de passos
 y de pessetas!
 que lliuras de paciència
 portar menjada,
 y si no ho deixas corra
 noy! tan que t'fattan!
 No cal que t'causís
 que no veus que no ho volan
 los propietaris?

Baiveras, pe l teu casio
no hi ha reformas,
no tem mei esperansas,

que una gloriosa
Baiveras c'ecume
per tivá a terra casas
lor que no n' teneu.

Digueim dugas paraulas
per incidencia
deh monument famosos
que torn esperau.

L' Antonio Lopez
es l' unich que ja habita
dalt de la torre.

y se comprant los recursos
per pò serviseu.

Quant vulguis tenir torre
tingas perretas
te torre en loyer?
ai casa seva saben
lo que l, hi costa.

En Prim com qui era un pèrdís
tot plé d'inglesos
y en Colom un pobre home
sense un manchego,
y en Clavé artista
que cantant se n anaban
y se n venian,

Es inútil que esperem
que ls fassin torre,
el putxet y a Vallcarca
prou que se'n trobau,
No cal que's cauni

aquell que vulgui torre
que se la fassi.

Rutina y mes rutina
la gran regleta!

cuixis tothom ho troba
y cuixis ho deixa,
passan alcaldes,

tot fau canubiar las borlas
de la mangala

Ab bona o mala lletra

toti fan discursos,
 toti fan de pendoritas,
 toti fan lo curro,
 Molts d'ells treballau
 com negres fins altr' hora
 de matinada

Pero ni 'ls municipis
 del pla s'incorporen
 ni s' desvian las aigües
 ni s' fa l' emprèstit,
 ni 'l casco s' munda,
 ni s' arregla la plassa
 de catalunya.

Quant vindran las reformas?

per Deu que vingau
qui serà aquest Luteru
del municipi?

que sense papas
ataqui las reformas
de una vegada?

D. Francisco de Paula

vostè es un home,
vostè sap fe d'alcalde
cuant i ho proposa
per Deu, animis
vostè serà 'l Luteru
del municipi.

Imprenqui ab eute vera
las obras publicas,

no preguntí el que costau
 no mirí engrunas —
 no vagí en pié
 no hauréu por de pagarlas,
 ni voste ni yo.

D. Francisco de Paula,
 brillo y salero,
 ja que 'ls vents ara 'l tornau
 al candeleiro,
 fassi que 's noti,
 qui es l'home de patillas
 y de bigoti.

(seu va)

Red. Pobre D. Francisco, ni sembla
 que li ve una pedregada!

los un perque no fa rei,
los altres perque fa massa,
los un que volan reformar,
y que no u volan los altres,
pobre martir! Mas te hauria
valido. no ser alcalde!

Rey. Y radeva del balau
que hi posiem?

Res. Veyam que falta.
Li correspont la poesia
de in Rumà; sabs? la balada.

Rey Ah! la causó d'ells y d'ellas!
oy! la escrita per cantar-la,

Res. N'hi hà d'habe per tot l'gustor,

En verso encava agradem.

Musica.

Óscena 7^a.

Rec. coro general luy Regent

=

Ulla

pobres ninetas
que deigraciadetas
ay!

vam veixe al non
sempre lligadas
y entortolligadas
sempre per tothom!
som perdihuetas,
espantadetas,

que apunta detar
teuen ja
lar encopetar
Lafopè de dos canons
pobres rinetas
etc etc.

ell. Barta ya,
ella Barta ja
ell. De frisar.
ell. de frisar.
Ellan. wo hi pensem
no hi somiem
Barta, barta d' homes,
no'ls necessitem.
ni'm en ocupem
ni'ls escoltem,
ni'm hi tractem.

folas viureiu

lio jurèiu,

— (apoutant se)

Ell pobrets y alegrets

viviann

quant no sabiam

qui era amor.

mei des que vam saberne

quin desespero

quin desconsol.

pobrets colomius

seuse plomas

manas palomas

seus fel ni bri

fius ab sol, ay!

veyam las estrellas

si perque ellas
no fan patir.

hey un home
tant debil qui es
y tenir de fer
tant papers.

no me donas

may me donas

may me, may me!

(acostantse a las donas.)

que potsé está causada?

ellas

voste dirá.

ells

No m voldá una mirada?

ellas

! No se mirar!

Ell. que no sab que no l'estimo?

Ellar. Ya! ya! si! si!

Ell. fassim un mimo,

Ellar. wo fà per mi.

Ell. si, si si, si si,

Ellar. wo fà per mi.

Ell. Pitera!

Ellar. wo 's causi inutilment.

Ell. Doleuta.

Ellar. Voste sevà 'l dolent.

Ell. Sabrà.

Ellar. wo ho vuy sabé

Ell. Veurà.

Ellar. wo miravè.

Ell. Quoltim,

No l'escoltaré,

Ells.

oh! si voste poguèi sabè
mineta meua idolatrada

l'prenèi,

que sento aquí

quant voste in dona una mirada.

Ellas.

oh! si ell poguèi sabè

l'espès de la frincausa

que in devora l'prenèi

que sento aquí

quant se que'l trich à la vora --

Ell

Una mirada per pietat.

Ellas.

Jesus!

quin home meu perat.

Ell

Un altre cop un altre y ceut,

Ellas Vaya triega, está content
(abrazado)

Ell. Me' estima?
No in digui par que no.

Ellas L' estimo,
si seuyò.
al últim no ha lograt.

Ell. Molt mi ha costat,
toty firmieu las penas aqui,
f' estimo ab preueni
tot aipò es per mi.
Bonant Bonant

PARLAT.

=

Reg. Bueno!

Res. Qui ven compost la carta
de fora?

Reg. Hi, de la pobla
de Hilet? Ya no hi pensaba.
aqui la te.

Escena 8^a

Redactor Regent Carta de fora.

Res. Viinga, viinga,
que ni vull cada setmana,

Can Molt senyor meu y amic,
ja li dich,

a la Pobla de Lillet

li' fa un fret?

Quita' elà, sent brüt lo pays

jà se sab!

quant aipò no va caleut

malament

quant veig qu'algü vè de tort

quina sort!

peuso aipò es un home fi

que beu vè,

com qu' aqü' l' pobre payèi

no fa vèi,

y com tanpoch l' industrial

quanya un val,

seuse figa ni raim

Canteim los goigs de san Prim,
Lucara l' seuyò rectò

Deu ni dò.

no es rich, pero và passant
y adorant.

Dimenge và predicar
san eritià

sobre l' lujo corruptò
quiú sermò!

Deide que'l varem senti'
toti vam dir,

de lujo ningú n' tiudrà,
ni de pa,

per lo pare pere Pi
cayutpi,

que també va predicar
 va provar
 qu' es precis menjar molt poch
 y està groch.

demostrantnos ab gran zel
 que lo magre guanyau lo cel.
 Ell està molt gras y bo.

pero això
 no es estrany, puer la virtut
 es salut

Segons lo tal caputxi
 pare pi.

Quant D. Carlos triufarà
 que serà
 conforme à 'regla de poch
 dintre poch,

d'entre poch --
tot Espanya airà bé;
y 'l diné
de tal modo correrà
que n' haurà
tot aquell que n vulgui habé.
ya se se,
no mes que parant la mà,
y aipò es clà,
molt clà: y 'l que ho trobi expés
no serà bon feligrès.
Mes per se 'l poble felis,
es precís
que vagi afluyant diné,
de primé
per fer la sublevació.

le ratió

qui no sembra no recull
obra l'ull,
bon feligreí, y si vols
cullir cols

no menjis y sembra vals
ab los euah

trunfará carlos seté
y l diné

te l tornará l pave Pi,

Caputxi

y tu hi guanyas ab aiyó
d' un cop al cel, y l piuyó.

per lo deméi aquí estém
com volém.

no paguem contribució

perque no,
ja per no habentí camí
per vení

jà en fin, perque ningú té
cap diré

bra vindrà 'l candidat

Disputat

y ho arreglava tot tant bé,

qu' hanta fé

que farà pom y carmin
pe'l carlin

que vagin amuy y avall
seus treball

y en fin, se'nyó directo'
jo tant tò,

Mari, jauer, vint y set
a la pobla de Hillet.

(en va)

Reo. Bravo! vinga desreguida
la seccio de batalladas.

Reg. Ma' van, una per una
perque las vegi ab mer calma.

Q
Escena 9.

Reo. Reg. batalladas

=

Bat 1^a. A la porta de una reina
li va truca' un infantó
- Vindh a parlarli, truch feyna,
no vol escottarme? no!
L' infantó rabiant sen va,

baixa abaiup trayent veri
diu que fava y desfava
va veure # a la Reyna? ca!
lo qui ha vut es la cancri,
(Dignitos reals, presons y portulatas
per cretios de salus?
ca. de pessetas.

Q. 2°

Que es un gefe indicutible?
no nose par, sembla imposible
Conversa entre un malagueyo
y un tal Romero Robreyo.

(en van)

Res. No hi ha mes original?

Res. De seguida, si seyyo.

Res. ¿Que?

Reg.

La revista de toros

Nu. est! ja se', genero nou,
l' historia de la corrida
feta ab andalus del clot.

qu' es igual que si diguessim
en catalá d' albuñol.

— apa, vinga la revista,

Bona lletra, Deu ni do!

(orquestra y entre la revista)

Escena 10

Redactor - Revista de toros,

Rev.

es las cuatro el seuyor gros
que feya da presidenta,

era da cuerpu praseuta
dalt del patcu del arroz
saca fuera el babaderu
que tiene alli para el canu,
la música toca un paso
de zarzuela, y con salero
salen el mientre pipè
y los picus del contrabandu
fent piernas y remenandiu
cuant la capa a la garjè,
dan el que gambeto que vintè
a los niños del abono,
l' alguacil dandose toro
vestit de tenorio trite.

Saluda el amo y avaura;
 ve la clau, l'erra, s'atufa
 y li clavan una bufa
 la primera de ordenaura,
 Masueua i tuturutut
 del Terradet del piquero,
 abre la puerta el porteru
 y sut el prime baiyut
 se llamaba el fusionista
 y era tot un reyò Anbròs,
 March de caman, curt de cos
 y encara mes curt de vita,
 Lo van correr en cucania
 con un doz media cuadrillas,
 el paco de las patillas,

y el baró de la cartanya
francuola de carrerori,
tant pronto llevan el jaco
los partidarios del Paco
com los pulos del Barón:
pero ganayan finalmente
los del Paquillo, y no en valde
que tienen el padre alcalde.
com se disa vulgarmienta.
L' exito fue extraordinario
pero puedo assegurar
que el contrapunto ha de dar
disgustos: al empresario.
Forneuhí que no ha estat ré:

94
vuelve à sonar la trompeta,
i' abre otra vez la escalleta
dels casats de bona fe'.

y sale el banyut segon
con unas banayas estranyas!
Madra de Dios, quina banayas!
Ni la torre del Culon.

Esta fiera se llamaba
partido conservador,
tunanta, conosedor
del tarreno que pisaba!
y si dio sustos de veras!
si despachio d' ejemplares
de las rassar caballeres

y las clases caballerías
pero poco le duró,
porque un pulo que vestía
el usar de guardarroquia
y se expresaba en caló,
echándola de plauxeta
para la atención llamar
lo comenzó de inquietar
haciéndole la traveta,
y a espaldas de los demás
que barra! que poca pena!
le dio tres passes d'equena
y lo mató por detrás
cuy! así dio el partido.

conservador de espíritus
 quien lo había de decir
 un animal tan corrido!
 La orquesta otra vez sonó
 y me traían otro, lacluguiños,
 se presentau dos vacinos
 nonrados de Mataró:
 l' uno muy largo de mano
 l' otro muy corto de vista;
 este llamado el carlista
 y aquel el republicano.
 Con bolas los dos salieron,
 por el miedo que tenían
 de quien sabe lo qu' harían,
 ellos que lo comprendieron

con toda borla y sosiego
saltaron al callejón,
gritando con intencion:
por mí no vale, no juego
- Vos gritan obligarlo,
fuego! grita un impasienta
pero el señor presidente
se guarda bien de mandarlo,
porque todo es enyesar
en esto del sucarrín,
y si se quema un gotín
la sepa, puede evensar.
Y por eso los dos gausos
lograron salvar la piel,
y volviendo al redonde!

se los llevaron los maños:
 y esperaban con impaciencia
 la suya. Si digo yo
 que hasta los de mataró
 les sirve ya la experiencia,
 Si la costumbre cae
 que de fijo quedará
 ya se yo quien buscará
 todo haciéndose el paje,
 Y salió como un cohet
 el quinto buey del recinto,
 qui había de ser un quinto!
 gracias que fuese un trumpet,
 Era una vaca equerrana

que la llamaban 'esquieva,
llevaba divina verda

que es el autor de la gana.

pero como echaba echaba el gallo.

lo van peindre por lo serio,
y hasta tumbó un maniterio
destronándole el caballo;

pero à la media currida
todo el mundo se escamó,

y un revoltoso grito

Basta! que la den à dida
ella firme, erra que erra!

hasent el toro quieria
y el público repetia...

Es becerro! es becerro!
 y nada, que no hubo nada!
 puer sin muleta y sin eyna
 el pulo Bermudas Reina
 la mató de una bufada.
 que tiberis ma a tres
 ¡ arrio! Critianos y moros
 gritaban toros, ma toros!
 todavia faltan dos!

- Pero yo que soy machucho
 ya se como las engattan.
 Ca! los dos toros que faltan
 ni menos me los escucho,
 por lo demás ya se yo

por personas corosidas
que se preparavan corridas
d' aquello que no se vio'

Ya un gamadero li le oide
dasit, ca toros tendremos —
que vamos! que bailaremos
hanta arriba del tendidu
wada! wada! viva! viva!
els pulos que se deslomen
pero inteder ocu! tomen
un palco de los de arriba
y cuidado con los ruitos
y quan el tacto de codos
y jole! Brinda por todos!

ustedes, Dª Dignitos,

seu va.

Nú, Bravo! bien por la revista,
viva tu mare, pipè!

quant jo dich qui aipò del toros
no's pot acabar may mei!

sols de llegir la revista
ja un home està que volí veu
de cap ull! toros y cauyas
à Espanya sempre'n tindrém

Escena II

Redactor Ordenança de telegrafos lugo
Telegramas de Londres - Paris -
y Madrid. —

Ordre. Telegrammas

Res. De Madrid?

Ord. Si, de Madrid, y també
de Paris y fins de Londres.

Res. Fots plegats?

Ord. Així ho veig.

Me'l he deixat a la porta
venen immediatament

(entre l'telegram)

Lond. Todo va mal en Inglaterra
cuertien Irlanda molt perra,
turina horrible, sudan.
donde la tomam la dan.

Paris. Paris - trua Messie grevi
finalment trone a legi

Ce vielland nos pot tenu,
me un vol deipa l tupa
France va mult be mult vi
si passantre anyo aipi
que me la clavin agri!

Mad. Probleto Romero

baliga balaga
ni corta ni pincha
ni cobra ni paga
ni sayr lo que pesca
ni sab lo que vol
la lluna la pruma
veitida de dol.

(donar lo torn tota y
seu van)

Red.   4
fes compòndra aquets telegramas
particulars

Reg.

Quità bé.

(sen và)

Red.

que no hi hà res mes per veure?

Red.

(de dins)

Si senyò, immediatament.

Cucena R.

Redactor Regent. Rudevinnallas.

y paradas.

Reg.

La secció de treuca clorcas

Red.

gimnastica de cervells

que's gantan ab excessissis

que no serveixen per res.

que hi hà de tot?

Res.

No, per ara

no hi ha' mes que lo present.

Eudemalla -

(continua)

Eudemalla!

Paradau -

Paradau.

Res. Mireu la qui' estiguiu be'.

Quo. 1ª Veyam senyors si eudemalla

qui es un bestiaassa, un heren

molt mes alt que las personas

qui a la pampa hi te' el cervell,

du sabatillas vermellas,

salta y balla pe'ls carrers,

y a las professors de Corpus

va al devant y te nulli

y un concejal que se i cuida,

y un sastre y un perruquer,

y en fin, conta moltes dobles
de quatre al ajuntament

Seu.

(des de l'ullit)

Lo gegant de la ciutat.

Res. Amigo, quin cap que té,
la seva gràcia?

Seu.

Roch Roca.

Res. Bravo, ja li posarem.

Seu.

Loch de Banyolas.

Res.

Ah! si

me'n recordo, ja t'conec,
la primera endevinalla

Roch Roca. veyam que ve.

Ques 2ª Veyam lector, si endevina,

qui es una especie d'aucell,

101
que canta com un canari,
pero ab menos espinquet
que te uns ulls que també canten
y te plumar y cabells,
que tot cantant fa peton,
y que porta collarets
y polseras y brillants,
va pel món alegrement
en companyia d'un socio,
d'un...vamos, un altre auell
te impressari y secretari
y cada cop qui obra'l bech
cobra dos o tres mil duros
com aquell que no fa res.

Sen. La pota!

Res. L' habien ficada
company

Sen.

La pota!

Res.

ebipó ei!

qui la Peta.

Senyo!

Pata! Pati!

La Pati!

Res.

Gracias a Deu!

La segona, també Roche Roca
conseguint.

Sen.

que s'ha de fer.

Res.

Ara vingau las paradas.

Sen.

Si senyo, dugas també,

Paul.

La neva primera es abre.

de borch, y es al mateix temps
 igleria de Barcelona
 molt coneguda, y també
 nom d'un federal practista,
 català, de molt talent.
 tenint no més qu'una sílaba
 lo meu tot, que podrà ser?

Sejo
 Rev.

Pi Margall.

Margall de massa.

La solució es lo seguent.

Para 1^a La meua primera i meua,
 la meua segona i beu,
 la meua tercera es lletra
 la primera que i apreut,

y el tot es un general
qui un cop al tres de Ganer—

Leyó: Prau no diga mes, parvia.

Res: Y era difícil.

Leyó: Ya lo crech!

Res: (~~no~~ tiset)
Roca, dos endevinallas
y una parada.

Leyó: Ya lo veu!

Després dirant que rock torto!

Res: Oueno, que compaginein?

Res: Pero escolta, y la seccio
de cantarelles.

Res: Ya hi es.

Res: Ah! ja no se que hi es, a dintre,
obqui fora la volein.

Res. La secció de cantavella!
 Men Ho veu, home? aquí la te'.

Escena 12^a

Redacto: Regent Meunt Cantavella,
 coro general.

Música

Cant. coplas.
 Et una verge que ploraba
 diu d' un temple del velinat
 diu que varen visitar-la
 vint doctors del hospital
 tot li feren mil preguntes
 tot li varen pendre el pòls

fentli beuve flor de malva
fin que va arrenca'l suo

tiritititiritayna

tirititirita'

vaya unan cora

tiritititirita'

vaya unan cora

qui haude passar.

Coro.

tiriti etc etc.

Pantat.

Cant.

A veim donçells y donzellas
que ja hi ha prou cantavellas.

(seuou ab l'orqueste)

Reg. Y ara que falta?

Res. La lamina

Res. L'han retocada?

Reg. ja esta

Res. Y esta ja compost l'epigrafe
y aquells versos qui han d'ana
al peu mateix de la plana?

Reg. Tot esta lleit.

Res. Pui vejam.

Reg. Desseguida.

Res. Musica, musica

que la lamina i ho val.

Reg. La lamina, cabecera
y vers del peu, alla ven.

Musica y sobre la

al foro la paret y queda a
la vista lo cuadro al vñ
illuminat per llum
Drumont. Se ven al cen-
tro Eyzarua assenta-
da al tronco a la dreta
Canovas, Sagasta y Lopez
Dominguez a la esquerra
Castelar, Pi Margall
Ruiz Torilla, en ademan
de demanar, las fi-
guras se mouen a te-
nor de la explicacio.

Escena ultima

Redactor Regent Pende l'amina.

Pau.

[- (Diu Espanya à aquets sis,
 que li menjan la fortuna,
 tots mi per mi suspireu
 Diu Espanya, toti juru
 estimar me à mi soleta,
 Be ho se prou lo que burquen,
 y toti ell burcant la veu:
 - filla in burquen la videta.

ademan de meyer
 (se touca l' cuadro)

Res.

que no tenim cap mes l' anima?
 si, l' altre que va al devant.
 que vol la prova?

Res.

Si, vinga.

Res.

Puer aqui la te.

Res.

Veyãu.

2ª Laminna

un arsentat detrás de
la taula rodejant de
gats y gossos que
van vestits de seuyó
ell porta patillas y
esta molt respanti-
gat fumant.

Pen.

Bon tipo, bona paravula,
sempre detrás de la taula
de gats y gossos voltat,
gloriós Francisco de Paula,

màrtir de la llibertat,

106

Deixarà veure la l'amina

Res. No me falta la tirada
perquè surti la edició
si la campana l'hi agrada,
caballers, una palma de
per tota la redacció.

Font.

1887.

